

РОЗДІЛ 10. СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

FORMATION OF THE MECHANISM OF THE STATE REGULATION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION SYSTEM AT REGIONAL LEVEL

Зазначено, що основна стратегічна лінія державної політики в сфері вищої освіти має на увазі пріоритет освіти як провідної сфери суспільної діяльності. Глобалізація і розвиток світового ринку припускають посилення конкуренції в сфері вищої освіти та інтернаціоналізацію освіти. Ключовими факторами, що визначають розвиток державної політики в сфері вищої освіти на сучасному етапі, на нашу думку, є: підвищення самостійності університетів, децентралізація управління вищою освітою, переорієнтація системи фінансування вищої освіти на самозабезпечення університетів, створення інноваційно-підприємницької моделі університету. Визначено методичні підходи до формування механізму державного регулювання інноваційним розвитком системи вищої професійної освіти шляхом адаптації концепції «гнучкого управління», яка передбачає застосування державно-приватного партнерства, як механізму реалізації інноваційної політики щодо розвитку системи вищої професійної освіти та забезпечує: підвищення якості та доступності освітніх послуг; комерціалізацію результатів науково-дослідної роботи; розвиток соціальної відповідальності бізнесу; підвищення рівня затребуваності випускників закладів вищої освіти бізнес-структурами; підвищення якості трудових ресурсів, зростання інноваційної активності бізнесу тощо; визначення функцій реалізованих партнерством: ресурсної, майнової, відтворювальної, організаційної, інституційної, інтегрованої, інноваційної, соціальної; обґрунтування його стратегічних цілей та завдань.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, державне управління, інновації, інноваційний розвиток, механізм.

Указано, что основная стратегическая линия государственной политики в сфере высшего образования подразумевает приоритет образования как ведущей сферы общественной деятельности. Глобализация и развитие мирового рынка предполагают усиление конкуренции в сфере высшего образования и интернационализацию образования. Ключевыми факторами, определяющими развитие государственной политики в сфере высшего образования на современном этапе, по нашему мнению, являются: повышение самостоятельности университетов, децентрализация управления высшим образованием, переориентация системы финансирования высшего образования на самообеспечение университетов, создание инновационно-предпринимательской модели университета. Определены методические подходы к формированию механизма государственного регулирования инновационным развитием системы

высшего профессионального образования путем адаптации концепции «гибкого управления», которая предусматривает применение государственно-частного партнерства, как механизма реализации инновационной политики по развитию системы высшего профессионального образования и обеспечивает: повышение качества и доступности образовательных услуг; коммерциализацию результатов научно-исследовательской работы; развитие социальной ответственности бизнеса; повышение уровня востребованности выпускников высших учебных заведений бизнес-структурами; повышение качества трудовых ресурсов, рост инновационной активности бизнеса и т.д.; определение функций реализованных партнерством: ресурсной, имущественной, воспроизведенной, организационной, институциональной, интегрированной, инновационной, социальной; обоснование его стратегических целей и задач.

Ключевые слова: высшее учебное заведение, государственное управление, инновации, инновационное развитие, механизм

It is noted that the main strategic line of state policy in the field of higher education implies the priority of education as a leading sphere of social activity. Globalization and the development of the global market suggest increased competition in higher education and the internationalization of education. In our opinion, the key factors determining the development of state policy in the field of higher education are: increasing the autonomy of universities, decentralization of higher education management, reorientation of the system of financing higher education to self-sustaining universities, creating an innovation and entrepreneurial model of the university. The methodical approaches to the formation of the mechanism of state regulation of innovative development of the system of higher professional education by means of adaptation of the concept of "flexible management", which involves the use of public-private partnership as a mechanism for implementing innovation policy on the development of higher professional education system and provides: improving the quality and accessibility of educational services; commercialization of the results of research work; development of social responsibility of business; increasing the demand for graduates of higher education institutions by business structures; increase of quality of labor resources, growth of innovative activity of business, etc.; definition of functions implemented by the partnership: resource, property, reproductive, organizational, institutional, integrated, innovative, social; substantiating its strategic goals and objectives.

Key words: higher educational institution, state administration, innovations, innovation development, mechanism

УДК 378:330

Будько І.Р.

здобувач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Постановка проблеми. Кінець ХХ – початок ХХІ століття став для України часом корінних перетворень, що відбулися в усіх галузях економіки. Необхідність цих трансформаційних процесів була викликана переходом країни від планової економіки до ринково орієнтованої. Особливо складним, і з огляду на це ще до кінця не завершеним, цей перехід виявився для традиційно «неринкових» галузей, до яких можна віднести сферу освіти. Значимість кожного рівня освіти для повноцінного розвитку держави не викликає сумнівів, проте пріоритетом для економічно розвинених країн є вища освіта, про що свідчить пильна увага влади та громадськості до процесу її реформування.

Політика модернізації системи вищої освіти в Україні не змогла вирішити проблеми слабкою зворотного зв'язку при взаємодії суспільства і держави; суб'єктивної неготовності керівництва закладів вищої освіти, співробітників та студентів включатися в нові моделі взаємодії; нестачу фінансування; слабкий зв'язок між бізнесом і освітою. З нашої точки зору, доцільними рішеннями в напрямку оптимізації заходів державного регулювання інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти є: вибудовування гнучкої моделі управління вищою освітою, заснованої на зворотному зв'язку держави, бізнесу, закладів вищої освіти та суспільства; перехід до інноваційного фінансування за допомогою використання креативного потенціалу ЗВО, включаючи роботу в сфері наукоємних технологій та розвиток науково-підприємницьких ініціатив закладів вищої освіти; здійснення та підвищення державної фінансової підтримки ЗВО, нездатних до самостійного фінансування в зв'язку з особливостями їх профілю. У цьому випадку національна система вищої освіти зможе: модернізувати систему управління та інтегрувати в її процес громадськість; підвищити якість науково-технічної бази, професорсько-викладацького складу за рахунок оптимізації фінансового забезпечення; забезпечити якість освіти і кадрів, що випускаються в важливих для держави ЗВО, не здатних до самостійного фінансування.

На нашу думку, державну політику в сфері вищої освіти можна охарактеризувати як напрям державної соціальної політики, гарантований Конституцією України та регламентований нормами чинного законодавства, що реалізовується спеціально уповноваженими органами державної влади, забезпечений публічними фінансами та іншими грошовими коштами, спрямований на розвиток системи освіти, єдності освітнього простору, пріоритетність права на освіту, свободу вибору закладу вищої освіти, самостійності закладів вищої освіти в структурі освітньої сфери, встановлення конкуренції в сфері вищої освіти, базується на демократичному характері управління вищою

освітою, поєднує в собі державне та договірне регулювання системи вищої професійної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних та прикладних проблем щодо формування механізму державного регулювання інноваційним розвитком системи вищої професійної освіти присвячені праці вітчизняних вчених, насамперед, такі як Зарецька Л.М., Кобець А. С., Кулініч О.А., Фініков Т. В. та інші науковців. Проте, проблеми активізації такого процесу, вивчені недостатньо глибоко, тому вимагають додаткових наукових досліджень, що і зумовило вибір теми наукової статті.

Постановка завдання. Метою статті є визначення методичних підходів до формування механізму державного регулювання інноваційним розвитком системи вищої професійної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державне регулювання сферою освіти в Україні, в усі часи є процесом складним і багатограним, на сучасному етапі стикається з серйозними труднощами, викликаними необхідністю корінних перетворень системи. З одного боку, будучи державним пріоритетом і найважливішим фактором розвитку економіки країни і її конкурентоспроможності, сфера освіти завжди перебувала під жорстким державним контролем. Держава регулювала систему освіти за допомогою законодавчих, бюджетно-податкових, адміністративних та інших важелів. З іншого боку, перехід до ринково орієнтованої економіки в кінці ХХ століття, курс на побудову ринку освітніх послуг, розвиток ринкових механізмів регулювання сферою освіти спричинили зміни в державному регулюванні цієї сферою і намітили тенденцію скорочення державного регулювання.

Як зазначає Фініков Т. «...у світі склались дві принципово відмінні стратегії урядового регулювання діяльності вищої школи – це стратегія раціонального планування і контролю та стратегія саморегулювання – перша стратегія передбачає централізацію процесу прийняття рішень і контроль за вибором політики та її реалізації, застосовується в континентальній Європі; стратегія самоврядування походить із традиційної британської та американської систем вищої освіти, передбачає державний нагляд за вищою освітою Контроль за вищими закладами на державному рівні обмежується механізмами моніторингу якості, оподаткуванням, регулюванням права присуджувати наукові ступені, а також підтверджувати їх академічну якість та відповідність [4].

Як зазначають Л.М. Зарецька, О.А. Кулініч «...обмеженість ринкового механізму організації освіти повинна компенсуватися державним регулюванням цієї сфери, адже командне управління освітою стає гальмом реформування та модернізації освіти і призводить до псевдореформування,

що виражається в бурхливому проведенні різноманітних експериментів. Основна проблема полягає у встановленні раціональних меж державного регулювання в умовах зростаючої автономії ВНЗ, удосконаленні діючих і виробленні нових механізмів державного регулювання вищої школи, що відповідають сучасним тенденціям розвитку освітнього ринку» [1].

Як зазначає А.С. Кобець основними функціями держави у сфері освіти є «...розробка стратегічної та тактичної мети, а також пріоритетів; – дотримання соціальних цінностей; – створення правових основ функціонування ринку освітніх послуг; – гарантування високої якості освітніх послуг» [3].

Зазначимо, що основна стратегічна лінія державної політики в сфері вищої освіти має на увазі пріоритет освіти як провідної сфери суспільної діяльності. Глобалізація і розвиток світового ринку припускають посилення конкуренції в сфері вищої освіти та інтернаціоналізацію освіти. Підвищується гнучкість вищої освіти у світовому масштабі, що передбачає необхідність підвищення гнучкості та освітньої політики на національному рівні. Університети перетворюються в центри інноваційного розвитку сучасного суспільства, що знаходить своє відображення в організації державної політики в сфері вищої освіти. Ключовими факторами, що визначають розвиток державної політики в сфері вищої освіти на сучасному етапі, на нашу думку, є: підвищення самостійності університетів, децентралізація управління вищою освітою, переорієнтація системи фінансування вищої освіти на самозабезпечення університетів, створення інноваційно-підприємницької моделі університету.

На думку багатьох вчених роль держави в сфері підтримки інноваційного розвитку можна охарактеризувати наступними моментами «держава сприяє розвитку науки, у тому числі прикладної, та підготовці наукових та інженерних кадрів (основне джерело інноваційних ідей); в рамках більшості урядових відомств існують різноманітні програми, спрямовані на підвищення інноваційної активності бізнесу; державні замовлення, переважно у формі контрактів, на проведення НДДКР (науководслідні, дослідно-конструкторські та технологічні роботи) забезпечують початковий попит на велику кількість нововведень, які потім знаходять широке застосування в економіці країни; фіскальні та інші елементи державного регулювання формують стимулюючий вплив зовнішнього середовища, які обумовлюють ефективність та необхідність інноваційних рішень окремих підприємств; держава виступає в ролі посередника в справі організації ефективної взаємодії академічної та прикладної науки, стимулює кооперацію в області НДДКР» [1].

Головне завдання, що стоїть перед державою сьогодні – розробити таку стратегію регулювання сферою освіти, в якій був би відображений опти-

мальний баланс між можливостями ринкового регулювання сфери освіти і необхідним рівнем державного контролю.

На наш погляд, в сучасному світі утвердились дві основні парадигми сприйняття освіти – як ключового фактору розвитку людського капіталу і, відповідно, суспільства в цілому, і як однієї з соціальних послуг. Перший підхід орієнтує на державне регулювання освіти, другий – на його комерціалізацію. Однак, з огляду на тенденції розвитку сучасного суспільства, має сенс звернутися до синтезу двох підходів, що дозволяє оптимізувати державну політику в сфері вищої освіти. Специфіка сучасного розвитку політичного управління робить доцільним в побудові методичного підґрунтя вдосконалення державного регулювання в сфері вищої освіти використання концепції нового державного менеджменту. Дана концепція має на увазі по'єднання державних і комерційних ініціатив в процесі організації управління, в тому числі і в соціальній сфері. Позитивним результатом використання даної концепції є зниження бюджетних витрат на освіту і приведення останнього в адекватне сучасним глобальним тенденціям стан.

Вирішення проблем і протиріч, які супроводжують реалізацію заходів державного регулювання інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти, доцільно здійснювати в рамках загальної модернізації системи вищої освіти в країні. На нашу думку, дані заходи повинні бути спрямовані на децентралізацію моделей прийняття рішень й організації управління, що сприятиме загальному підвищенню гнучкості управління системою вищої освіти. Основою державного регулювання інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти в даному випадку стає концепція гнучкого управління. Частина повноважень держави у сфері управління вищою освітою повинна бути передана університетам, автономія яких в питаннях прийняття рішень дозволить наблизити організацію освітнього процесу до потреб ринку освітніх послуг і ринку праці. Також можливе залучення громадськості до прийняття та розробки рішень у сфері управління системою вищої освіти. Другий важливий аспект вирішення проблемної сторони інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти – модернізація її фінансування – розглядається нами в контексті поєднання державної та комерційної компоненти в діяльності закладів вищої освіти.

Інноваційність погляду на роль держави в процесах суспільного управління спричинила за собою розробку нових управлінських концепцій, що характеризуються зміною ставлення до ролі й основних методів діяльності держави щодо управління соціальними процесами. Висловлюються вони поняттям «державний менеджмент». «Нове державне управління» означає ринковий та контр-

актний підхід, ставлення до громадян як до клієнтів, яким державні та місцеві органи влади надають громадські послуги, оплачені громадянином виходячи з його фінансового стану.

Оскільки концепція нового державного менеджменту в даний час вважається однією з найбільш ефективних у плані проектування стратегії управління, європейські держави орієнтуються переважно на її використання в повсякденній управлінській практиці. Сенс переходу до системи нового державного менеджменту полягає в кардинальних перетвореннях не тільки характеру роботи державних структур, але і стилю їх діяльності, що дає певні «сходи» в напрямку підвищення ефективності адміністрування.

На нашу думку, державне регулювання інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти повинно передбачати системність, сформульовані цільові орієнтири, гнучкість та децентралізацію. Ми можемо виділити наступні ключові принципи державного регулювання інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти, адекватні сучасним умовам:

1) впровадження та вдосконалення механізмів децентралізації управління закладами вищої освіти, в тому числі – розподіл повноважень й сфер впливу конкретних компонентів освітньої системи, дебіюкратизація закладів вищої освіти;

2) гнучкість та варіативність щодо критеріїв та вимог до конкретних закладів вищої освіти, що враховує відмінності між різними регіонами країни, особливості конкретних закладів вищої освіти тощо;

3) зміцнення конкурентного середовища в національній системі вищої освіти при одночасному контролі держави за процесами конкуренції, щоб уникнути кризи провінційних галузевих ЗВО;

4) системність проведених заходів в сфері реформування вищої освіти та державної освітньої політики;

5) включення громадськості (університетської, академічної, політичної) в процес консультування, розробку й прийняття рішень щодо реформування системи вищої освіти;

6) демократизація системи управління закладами вищої освіти в поєднанні з автономією ЗВО та закріпленням демократії закладу;

7) розвиток взаємин ЗВО та бізнесу, в тому числі з допуском представників останнього до участі в консультаціях, розробці та прийнятті певних управлінських рішень, які торкаються інтересів ринку праці.

При гнучкій моделі управління громадськість залучається до процесу прийняття рішень, відповідно і отримує можливість впливати на формування основ державної політики в сфері вищої освіти, брати участь в оцінці тих чи інших проєктів, їх обговоренні, прийнятті та контролі за реалізацією.

Таким чином, підвищується демократична складова освіти, яка сприяє і поліпшенню взаємодії інституту освіти з суспільством. У свою чергу, громадськість може підказувати інноваційні та креативні ідеї розвитку закладів вищої освіти. Також контроль громадськості над діяльністю закладів вищої освіти сприятиме зниженню корупції в ЗВО та підвищенню прозорості діяльності освітніх установ.

Гнучке управління в сфері вищої освіти сприяє також дебіюкратизації освітніх установ. В даний час адміністративно-біюкратичний апарат ЗВО далеко не у всіх випадках готовий виступати в якості провідника намічених державою модернізаційних перетворень в сфері вищої освіти, в тому числі й інноваційному розвитку. Багатьом керівникам закладів вищої освіти не вигідні заходи, які проводяться щодо їх реформування, в зв'язку з чим біюкратія перетворюється у важливий фактор перешкоди на шляху вдосконалення державної політики щодо інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти.

На наше переконання, відсутність гнучкості в управлінні інноваційним розвитком системи вищої професійної освіти тягне за собою цілий ряд інших проблем, серед яких кадровий дефіцит, відсутність системності в практичній реалізації інноваційних проєктів, дисгармонія традиційного та інноваційного в управлінській практиці в сфері вищої освіти. До шляхів вирішення проблем і протиріч в системі вищої освіти відноситься вибудовування децентралізованої моделі гнучкого управління, що дозволяє інтегрувати зусилля держави, громадськості, закладів вищої освіти та комерційних структур в напрямку інноваційного розвитку системи вищої професійної освіти та її пристосування до потреб ринку праці та покриттю соціально-гуманітарних потреб суспільства. Важливим компонентом у вирішенні існуючих проблем стане також зміна характеру фінансування національної системи вищої освіти в сторону поєднання інноваційного підприємництва як джерела доходу закладів вищої освіти, державних надходжень і субсидій, коштів приватного бізнесу, плати за навчання тощо.

Інтеграція зусиль держави, бізнесу і наукового співтовариства в напрямку вдосконалення державного регулювання інноваційного розвитку системи вищої освіти в першу чергу спрямована на розвиток науково-дослідного потенціалу закладів вищої освіти, в тому числі в сфері розробки інноваційних технологій, формулювання нормативно-правових основ діяльності ЗВО.

Співпраця держави, бізнесу та закладів вищої освіти передбачає вибудовування ефективних механізмів взаємодії партнерів. Одним з механізмів є державно-приватне партнерство, як основи розвитку економіки в цілому і системи освіти та науки зокрема.

Виділимо переваги участі в державно-приватному партнерстві для держави і приватних структур.

До числа позитивних аспектів для держави відносяться:

- створення реальних умов для підвищення високої ефективності результатів партнерства;
- можливість залучення додаткових джерел інвестування;
- отримання нового спільного «освітнього продукту» від партнерства, що базується на авторитетності й можливостях державних структур, із залученням громадськості в ті чи інші освітні процеси, і мобільності приватного сектора, а головне – його зацікавленості в просуванні своїх позицій на ринку освітніх послуг, в тому числі, і можливості використання різного роду преференцій, наданих з боку держави в рамках такого співробітництва;
- надійність одержуваних результатів;
- інновації як продукт такої діяльності.

Перевагами участі в державно-приватному партнерстві для приватного бізнесу є:

- отримання в довгострокове користування державних активів;
- гарантованість власних інвестицій;
- додаткові джерела для подальшого розвитку приватного бізнесу.

Зазначимо, що держава відіграє найважливішу роль у формуванні і функціонуванні національної моделі державно-приватного партнерства в сфері освіти. Саме вона визначає ідеологію та політику створення й функціонування ДПП в сфері професійної освіти. На стороні держави в проектах ДПП – правомочності власника, можливість податкових та інших пільг, гарантій, а також отримання деяких обсягів фінансових ресурсів. держава, як чільний суб'єкт і основний регулятор, має право перерозподіляти при необхідності ресурси з чисто виробничих програм на соціальні цілі. Більш того, в ДПП держава отримує сприятливу можливість зайнятися виконанням своїх основних функцій – контролю, регулювання, дотримання громадських інтересів.

Для досягнення найкращої узгодженості має здійснюватися взаємодія всіх суб'єктів партнерства, включаючи органи влади, заклади вищої освіти, роботодавців, інвесторів проекту, споживачів освітніх послуг, професійних та громадських спільнот. В рамках дослідження механізму партнерської взаємодії держави, приватного сектору та закладів вищої освіти в регіоні виділяють макрорівень, галузевий та проектний рівні. Проектний рівень передбачає розробку концепції проекту відповідно до діючих в регіоні програмами розвитку вищої професійної освіти. Механізм ініціації та реалізації проектів ДПП складається з певних взаємопов'язаних етапів, які включають: ініціацію та відбір виконавців проекту, укладення

угоди про державно-приватне партнерство між державою, комерційною організацією та закладом вищої освіти, реалізацію проекту й виконання поставлених завдань, незалежний моніторинг всіх аспектів проекту [1].

Виділимо ряд процедур, якісне виконання яких буде сприяти більш плідній та результативній співпраці партнерів.

1. Визначення стратегічних орієнтирів партнерства: постановка цілей та завдань співпраці, визначення можливих напрямів, моделей та форм реалізації ДПП, досягнення взаємовигідних умов реалізації проекту для кожного партнера.

2. Визначення базових характеристик партнерства: визначення правомочності власності, порядок розподілу витрат і ризиків, доходів та немайнових вигод.

3. Визначення схеми фінансування проекту: встановлення (або розрахунок, або вимір) інвестиційної привабливості проекту, визначення джерел й умов надходження коштів, розробка схеми фінансування, узгодження термінів фінансування.

4. Визначення функцій управління та контролю: розробка організаційної структури, вибір стилю управління, визначення індикаторів якості виконання проекту, розробка «дорожньої карти».

5. Аналіз й оцінка ефективності реалізації механізму державно-приватного партнерства.

Економічна схема реалізації механізму співінвестування з метою здійснення інвестиційного проекту передбачає, що заклад вищої освіти надає суб'єкту приватного сектора права користування освітнім будівлею (спорудою, приміщенням), яке буде використовуватися для організації діяльності в області освітніх послуг на підставі договору оренди. Комерційна організація (інвестор) здійснює фінансування по ремонту і технічного оснащення приміщення та використовує створений об'єкт із залученням фахівців і студентів освітньої організації.

Фінансова зацікавленість приватного сектора в здійсненні проекту співінвестування полягає в наступному. По-перше, комерційна організація, як інвестор, отримує можливість здійснювати підготовку кадрів своєї організації за обраними, найбільш перспективними напрямами із залученням співробітників закладу вищої освіти. По-друге, комерційна організація спільно із ЗВО здійснюють використання об'єкта в реалізації комерційно ефективних інноваційних проектів і отримують дохід на вкладений капітал. Фінансова зацікавленість ЗВО проявляється в отриманні частини доходів від використання об'єкта, в залученні своїх фахівців.

Висновки з проведеного дослідження. Розробку та реалізацію проектів ДПП доцільно здійснювати на основі наступних принципів: відкритість та доступність інформації про державно-

приватне партнерство; узгодженість функцій в процесі розробки й реалізації проектів; різноманіття цілей суспільно-приватного партнерства; майнової та організаційної забезпеченості; вибору стратегії розвитку ЗВО, орієнтованої на використання наукового потенціалу; підвищення інституційної різноманітності учасників партнерства; лідерства держави й великого бізнесу; активної пропаганди ДПП в інституційному середовищі, утвореного місцевим співтовариством, малим бізнесом, освітніми та іншими бюджетними установами.

На наш погляд, стимулювання активності участі підприємницького сектора у всебічному розвитку закладів середньої професійної та вищої освіти має стати частиною державної політики і сприяти більш якісному переходу національної економіки на інноваційну соціально-орієнтовану модель розвитку.

Таким чином, будучи провідною сферою суспільного життя в сучасному світі, вища освіта, безумовно, потребує державного регулювання. Стосовно до сучасного українського суспільства, необхідно також адекватно реагувати на ключові

тенденції розвитку освіти в сучасному світі. До них відносяться: інтернаціоналізація освіти й підвищення конкуренції в сфері освітніх послуг; інноваційність закладів вищої освіти та їх перетворення в науково-технологічні центри; децентралізація системи вищої освіти та затвердження концепцій гнучкого управління освітою; затвердження інноваційно підприємницької моделі закладів вищої освіти, що знаходяться на змішаній моделі фінансування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Зарецька Л.М., Кулініч О.А. Державне регулювання сфери вищої освіти. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/776/1/sec3-e-2015-2-5.pdf>.
2. Інноваційна складова економічного розвитку : монографія. К. : Ін-т економіки НАН України, 2000. 201 с.
3. Кобець А. С. Роль держави у функціонуванні ринку освітніх послуг. Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.
4. Фініков Т. Сучасна вища освіта: світові тенденції та Україна. К. : Таксон, 2002. 176 с.